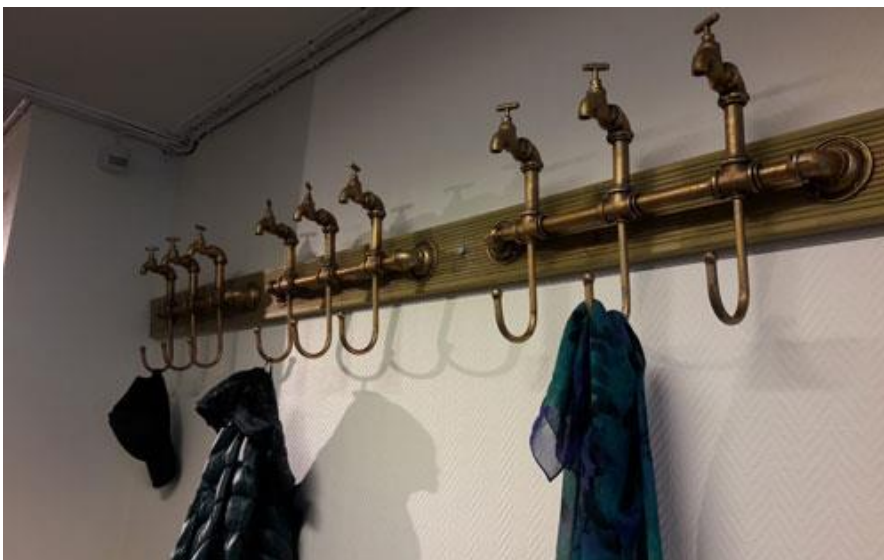

Studiebesök på VVS-museet 17 oktober 2018

Sveriges VVS-museum är Stockholms senaste tillskott bland museer. Det öppnades i maj 2016, efter att stora samlingar hade överförts från ett museum som tidigare hade funnit i Katrineholm.

Det nya museet, som också ska vara en samlingsplats för branschen (VVS står för **V**ärme, **V**entilation, **S**anitet) ligger i Ulvsunda och är lätt nåbart med Tvärbanan.

Allt i museet, som ligger några trappor upp i huset, har förstås anknytning till rörmokeri.

Vi togs emot av vår guide, Rolf Levin, som placerade oss i ett sammanträdesrum för en första genomgång.

På väggarna hängde fullt med porträtt av fabrikörer och andra potentater inom branschen.

Rolf är en pensionerad VVS-montör och en av de entusiaster som skapat museet.

Han gav oss en historisk tillbakablick på hur rör kom att användas mer och mer i stadsbilden.

I mitten av 1800-talet infördes t.ex. gasbelysning på gatorna i Stockholm och då behövdes många kilometer rör.

Efter den intressanta exposén fick vi gå ut i utställningslokalen, där man hade dukat fram kaffe och goda bullar.

Efter kaffet började visningen av själva museet och dess samlingar.

Här visar Rolf ett av de primitiva tvättställen med vattenkanna och handfat i porslin och med en potta i skåpet nertill, som var vanliga innan man hade tillgång till rinnande vatten.

De första vattenledningsrören var urgröpta stockar som fogades in i varandra.

Långt senare kom vattenledningar av metall. Här är ett konstverk av kopparrör, som är hopsatt av lärlingar som därmed visat att de kan skapa vattentäta fogar och böjar.

Rolfs berättelser följdes noga av intresserade åhörare.

Autentiska miljöer har flyttats in i museet. Här ett kontor för en konstruktör...

... och här en verkstad för olika rörmokeriarbeten.

I Sverige infördes de första större vattenledningssystemen runt år 1900.

Det var från början förbjudet att ansluta toaletter till vattenledningssystemet och det dröjde till 1920-talet innan vatten-klosetter blev vanliga.

FRÅN SNUSKETS HERRAVÄLDE TILL VATTEN I VÄRLDSKLASS

- 2015 Stockholm växer
- 2011 Slussen byggs om
- 1995 Avloppsreningsverken byggs ut för att klara strängare reningskrav
- 1976 Badförbudet i Riddarfjärden hävs
- 1970 Utbyggnad av avloppsreningsverken
- 1966 Bromma reningsverk blir två verk
- 1941 Nordens största avloppsreningsverk är klart
- 1934 Stockholms första större avloppsreningsverk tas i bruk vid Åkeshov
- 1933 Invigning av Lovö vattenverk
- 1932 Badförbud i Riddarfjärden
- 1904 Vattenklosettens intåg
- 1904 Vattenverket flyttar ut från staden till det lantliga Norsborg
- 1884 Vattenkonsumtionen ökar och ännu ett vattenverk byggs, nu vid Eriksdal
- 1861 Sveriges första vattenverk, vid Skanstull och vattenledningssystem invigs

1861

På den här tavlan kan man följa utvecklingen från "Lort-Stockholm" i mitten av 1800-talet till dagens utbyggda system med avloppsrening.

Det var en mycket intressant visning och det blev mycket nostalgi för oss alla, när man kände igen föremål från sin barndom och ungdom.